

PRELIMINARNI ZBORNIK SAŽETAKA

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

CENTAR ZA PSIHOLOŠKA ISTRAŽIVANJA, EDUKACIJU I SAVJETOVANJE
CENTAR ZA NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD I STRUČNE AKTIVNOSTI
FILOZOFSKOG FAKULTETA U SARAJEVU (NIRSA)

NAUČNO-STRUČNI SKUP

SEDMI SARAJEVSKI DANI PSIHOLOGIJE

ZBORNIK SAŽETAKA

29 – 30. april/travanj 2022. godine

Sarajevo, BiH

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU

CENTAR ZA PSIHOLOŠKA ISTRAŽIVANJA, EDUKACIJU I SAVJETOVANJE
CENTAR ZA NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD I STRUČNE AKTIVNOSTI
FILOZOFSKOG FAKULTETA U SARAJEVU (NIRSA)

NAUČNO-STRUČNI SKUP

SEDMI SARAJEVSKI DANI PSIHOLOGIJE

Uredništvo:

Marković Mirna, Zvizdić Sibela

Organizacioni odbor VII sarajevskih dana psihologije:

Dautbegović Amela, predsjednica

Begić Aida, Grebović Lendo Nadina, Mišetić Katarina

Programski odbor VII sarajevskih dana psihologije:

Marković Mirna, predsjednica

Hasanbegović-Anić Enedina, Tuće Đenita, Zvizdić Sibela

Organizacioni odbor ispred Udruženja studenata psihologije „SINAPSA“:

Alibegović Melisa, Bajić Almina, Džukić Ilhana, Karaga Medina, Karčić Vildana, Šakić Azra

Recenzenti:

Begić Aida, Brkić Šmigoc Jelena, Dautbegović Amela, Drače Saša, Đapo Nermin,
Hasanbegović-Anić Enedina, Husremović Dženana, Kolenović-Đapo Jadranka,
Marković Mirna, Mišetić Katarina, Sesar Kristina, Tuće Đenita, Zvizdić Sibela

Izdavač:

Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, Odsjek za psihologiju, Centar za psihološka istraživanja, edukaciju i savjetovanje

Sadržaj

PLENARNA PREDAVANJA.....	6
Ljubav ili TriP: integrativni model ljubavi/Love or ThreeP: an integrative model of love.....	7
Stefanović Stanojević Tatjana	
Šta nam bihejvioralno ekološka analiza može reći o evoluciji psihopatije?.....	9
Međedović Janko	
USMENE PREZENTACIJE.....	11
Psihologija obrazovanja.....	12
Psihosocijalne odrednice anksioznosti i depresivnosti kod studenata tokom pandemije COVID-19.....	12
Dautbegović Amela, Brkić Mirzeta	
Self-Efficacy Beliefs Regarding Online Learning Predicts Subjective Well-Being of College Students During COVID-19 Pandemic.....	13
Güçlü Merve, Mehmet Akif Elen, Draganović Selvira	
Motivacija studenata i kvaliteta socijalnih interakcija u online nastavi.....	14
Osmanagić Amina, Dautbegović Amela	
Studentska percepcija značaja integriranja praktičnih zadataka u kurikulum nastavnih kolegija iz oblasti industrijske/organizacijske psihologije.....	15
Marković Mirna	
Povezanost samopoštovanja sa internaliziranim i eksternaliziranim problemima u ponašanju mladih.....	16
Mulaosmanović Nermin	
Ka školi funkcionalne pismenosti: Paralelni model poticanja kreativnosti.....	17
Pušina Amir	
Povezanost između psihološkog ugovora studenata i njihovog zadovoljstva studijem.....	18
Ramović Ema, Marković Mirna	
Klinička psihologija.....	19
Odrednice stresa kod nastavnika u vrijeme pandemije COVID-19.....	19
Abidović-Mačković Amela, Abidović Mirela, Jusufbašić Samra	
Kognitivno-bihejvioralni tretman adolescentne krize: Prikaz slučaja.....	20
Kozina Ivana	

Primjena kognitivno-bihevioralne terapije u tretmanu socijalne anksioznosti i paničnog poremećaja, prikaz slučaja.....	21
Kuljanović-Mešić Aida	
Zloupotreba droga, rizična ponašanja i neki aspekti liječenja ovisnika.....	22
Mujkanović Hana, Vučenović Dario	
Federnov koncept psihotičnih poremećaja: aktuelnost u savremenom kliničko-psihološkom pristupu.....	23
Stanić Irena, Pjano Ognjen	
Seksualno zadovoljstvo: efekat interakcije spola i dobi na BH uzorku.....	24
Šljivo Samra, Alispahić Sabina	
Organizacijska psihologija.....	25
Zdravstvena ponašanja na radnom mjestu: apsentizam, prezentizam i profesionalno izgaranje.....	25
Jelić Katarina, Maričić Jelena	
Razvojna psihologija.....	26
Vršnjačko nasilje adolescenata: uloga emocionalne kompetentnosti i kvalitete obiteljskih interakcija.....	26
Strujić Jelena, Hanzec Marković Ivana, Brajša-Žganec Andreja	
Kognitivna psihologija.....	27
Processing costs associated with the movement of unaccusative subjects.....	27
Čordalija Nermina	
Psihologija ličnosti.....	28
Efekat priminga primalne scene na kastracioni strah i moralnost.....	28
Hadžić Bakir, Hadžiahmetović Nina	
Socijalna psihologija.....	29
Odnos socijalne, ljubavne i obiteljske usamljenosti s problematičnim korištenjem interneta kod studentica za vrijeme pandemije.....	29
Hajdinjak Nikolina, Andreis Lea, Vučenović Dario	
Povezanost između slobodne volje i predrasuda: medijacijska uloga bezpredrasudne motivacije.....	30
Jažić Neira, Hadžiahmetović Nina	
Validacija Skale stavova prema kolektivno motiviranom nasilju – preliminarna studija	31
Jusić Mersiha	

POSTER PREZENTACIJE	32
Predictors of sexting motivation among Bosnian Herzegovinian and Croatian students.....	33
Dodaj Arta, Sesar Kristina, Hasanagić Anela, Kovačević Matea, Rozić Doris, Bošnjak Lucijana, Vučić Martina	
Spolne i dobne razlike u depresivnosti kod adolescenata.....	34
Jelić Katarina, Kopilaš Vanja	
UDRUŽENJE STUDENATA PSIHOLOGIJE „SINAPSA“	35
Neuralna plastičnost kroz prizmu neuroimunologije.....	36
Upravni odbor Udruženja studenata psihologije „SINAPSA“, Aljović Almir	
Pozitivna psihologija: naučna disciplina ili ideološki pokret?.....	37
Upravni odbor Udruženja studenata psihologije „SINAPSA“	
Prihvatanje nesavršenosti.....	38
Upravni odbor Udruženja studenata psihologije „SINAPSA“/ Tara Beata Racz	
Psihopitalica.....	39
Upravni odbor Udruženja studenata psihologije „SINAPSA“	
INDEKS AUTORA	40

PLENARNA PREDAVANJA

Ljubav ili TriP: integrativni model ljubavi**Stefanović Stanojević Tatjana***Departman za psihologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Nišu*

Iako većina ljudi život provodi u partnerskom odnosu, fenomen partnerske ljubavi retko je predmet naučnog istraživanja. Ovo znači da partnerska ljubav nije definisana, da nema pojmovno značenje u naučnom smislu reći. Tačnije, ljubav je tek pseudo, a ne pravi pojam. Svako od partnera puni ga vlastitim značenjem i nesporazumi u tumačenju istog "volim te" bivaju neizbežni. Nesporazumi u partnerskim odnosima česti su i povređujući. U umetnosti ovo je neiscrpni izvor inspiracije. O tragičnim ljubavima snimaju se fantastični filmovi i pišu još fantastičniji romani. U svakodnevnom životu obično samo svi pate, i partneri i njihova deca.

U želji da partnersku ljubav učinimo predvidljivijom i manje povređujućom, predlažemo teoriju ljubavi koja ljubav tretira kao pojam. Prema ovoj teoriji, ljubav se sastoj iz tri elementa: Privlačnosti, Požude i Privrženosti. Okolnosti ranog detinjstva, kao i okolnosti iskustava u partnerskim vezama, čine da svako od nas ima svoju kombinaciju nabrojanih elemenata, svoja tri P. Mogućnost da saznate u kojoj ste (i zašto) PPP kombinaciji, kao i kako se uklapate sa drugim tipovima ove klasifikacije olakšava partnersku komunikaciju, zadovoljstvo i opstanak ili odlazak iz veze.

U radu ćemo pokušati da odgovorimo na neka od važnijih pitanja partnerskog odnosa: Šta je privlačnost ili da li joj oduzimamo čaroliju objašnjenjem? Šta je privrženost i da li se u tom pogledu razlikujemo? Da li se u pogledu seksualnosti razlikujemo? Koje tipove ljubavi razlikujemo i kako se oni u životu kombinuju? Kakvim su ljubavima sklони milenijalci: Da li u XXI veku postoje neke nove i drugačije ljubavne forme ili sadržaji? Kako da u ljubavi budemo pametniji?

Ključne reči: ljubav, privlačnost, požuda, privrženost, partnerski odnos

Love or ThreeP: an integrative model of love

Although most people spend their lives in a partnership, the phenomenon of partners love is rarely the subject of scientific research. This means that love in partnerships not defined, that it has no conceptual meaning in the scientific sense. Love is just a pseudo, not a real concept. Each partner fills it with its own meaning, and misunderstandings in the interpretation of the same "I love you" are inevitable. Misunderstandings in partnership are common and hurtful. In art, this is an inexhaustible source of inspiration. On the basic of tragic loves are made of fantastic films and wrutten even more fantastic novels. In everyday life, usually everyone suffers, partners and their children.

In order to make partner love more predictable and less hurtful, we propose a theory of love that treats love as a concept. According to this theory, love consists of three elements: Attraction, Lust and Attachment. Which is your combination? Circumstances of early childhood, also the circumstances of experience in partner relationships, make that each of us have our

own combination of listed elements. Now, you have a possibility to find out what is your combination, and how you fit with other types. This knowing will (maybe) makes happier your relationship. This knowledge will help you make many important decisions: what I want in a relationship, first of all.

In our study, we will try to answer some of the most important questions of the partnership: What is attraction? Are we taking away magic by explaining it? What is affection and do we differ in that regard? Do we differ in terms of sexuality? What types of love do we distinguish and how do they combine in life? Are there any new and different love forms in the 21st century? Can we will be smarter in love?

Keywords: love, attraction, lust, attachment, partnership

Šta nam bihevioralno ekološka analiza može reći o evoluciji psihopatije?

Međedović Janko

*Instituta za kriminološka i sociološka istraživanja Beograd
i Fakultet za medije i komunikacije Beograd, Srbija*

Ljudska bihevioralna ekologija predstavlja interdisciplinarnu naučnu oblast koja empirijski proučava evoluciju ljudskih ponašajnih, morfoloških i karakteristika životne istorije. U okviru nje se razvija bihevioralna ekologija ljudske ličnosti, disciplina koja primenjuje koncepte iz evolucionih proučavanja životinjskih crta ličnosti na ljudsku vrstu. U poslednjih nekoliko godina konceptualni okvir ekologije ličnosti primenjen je na izučavanje psihopatije - seta ponašajnih karakteristika povezanog sa amoralnim i antisocijalnim ponašanjem. U ovom predavanju opisaćemo i diskutovaćemo glavne nalaze istraživanja o evoluciji psihopatije pre svega fokusirajući se na povezanosti psihopatskih karakteristika i ključnog aspekta adaptivne vrednosti - reproduktivnog uspeha. Nalazi uglavnom pokazuju da su manipulativne i koristoljubive psihopatske karakteristike adaptivne jer su povezane sa većim brojem potomaka; dakle one se nalaze pod pozitivnom direkcionalnom selekcijom. Psihopatski afektivitet (manjak empatije, straha i krivice) takođe može biti pozitivno asociran sa reproduktivnim uspehom, pogotovo u ekološkim uslovima koje odlikuje stres, manjak resursa i deprivacija. Najzad, impulsivno-antisocijalne psihopatske karakteristike se najverovatnije nalaze pod negativnom direkcionalnom selekcijom jer istraživanja najčešće pokazuju negativne asocijacije sa reproduktivnim uspehom. U bihevioralno ekološkoj analizi psihopatije osvrnućemo se i na odnose psihopatije sa ponašajnim ishodom koji su bliski adaptivnoj vrednosti kao što su sparivanje i roditeljsko ulaganje. Na kraju, diskutovaćemo o implikacijama ovih nalaza za koncept psihopatije ali i o korisnosti i značaju primene evoluciono bioloških koncepata u objašnjenju ljudskog ponašanja generalno.

Ključne reči: psihopatija; prirodna selekcija; reproduktivni uspeh; ljudska bihevioralna ekologija

What can behavioral ecological analysis tell us about the evolution of psychopathy?

Human behavioral ecology represents an interdisciplinary field of scientific inquiry which empirically examines the evolution of human behavioral, morphological, and life history traits. Within it, a behavioral ecology of human personality is being developed, a discipline that applies the concepts of evolutionary examination of animal personality to the human species. During the past several years, the conceptual framework of personality ecology has been implemented to the exploration of psychopathy - a set of behavioral traits associated with amoral and antisocial behavior. In this talk, we describe and discuss the main findings of the psychopathy's evolution research, primarily by focusing on the relations between psychopathy and the core component of evolutionary fitness - reproductive success. The data mostly show that manipulative and deceitful psychopathic traits are adaptive because they are related to a

higher number of offspring; hence, they are under positive directional selection. Psychopathic affectivity (lack of empathy, fear, and guilt) may elevate reproductive success as well, especially in ecological conditions marked by stress, deprivation, and a lack of resources. Finally, impulsive/antisocial psychopathy traits are probably affected by negative directional selection because research usually show negative associations between these traits and reproductive success. In the behavioral ecological analysis of psychopathy we also examine the relations between psychopathy and behavioral outcomes that are closely associated with fitness itself - mating success and parental investment. Finally, we discuss about the implications of these findings to the concept of psychopathy, but we also highlight the fruitfulness of applying the concepts of evolutionary biology to the explanation of human behavior in general.

Keywords: psychopathy; natural selection; reproductive success; human behavioral ecology

USMENE PREZENTACIJE

Psihologija obrazovanja

Psihosocijalne odrednice anksioznosti i depresivnosti kod studenata tokom pandemije COVID-19

Dautbegović Amela¹, Brkić Mirzeta²

¹Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu

²Katedra za religijsku pedagogiju i religijsku psihologiju Fakulteta islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu

Za vrijeme studija adolescenti se suočavaju sa nizom promjena i izazova koji su nametnuti zahtjevima socijalnog i akademskog života, a u protekle dvije godine i pandemijom COVID-19. U svrhu uspješne prevencije i rješavanja emocionalnih problema brojnim istraživanjima se nastoje detektovati faktori koji uzrokuju simptome psihološkog distresa kod studentske populacije. Cilj ovog rada je ispitati razinu depresivnosti i anksioznosti kod studenata za vrijeme pandemije COVID-19 te utvrditi odnos navedenih neprijatnih emocionalnih stanja sa pojedinim psihosocijalnim faktorima (spol, dob, godina studija, zadovoljstvo studijem, samopoštovanje i percipirana socijalna podrška od strane obitelji, prijatelja i druge značajne osobe). U istraživanju je učestvovalo 466 studenata, 1. i 2. ciklusa studija, prosječne dobi $M=21.96$ ($SD=3.38$). Pri tome je učešće uzelo 335 studenata Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i 131 student Fakulteta islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu. Mjerni instrumenti primjenjeni u istraživanju su Skala depresivnosti i anksioznosti (subskale DASS-21), Multidimenzionalna skala percipirane socijalne podrške, Skala samopoštovanja i Upitnik sociodemografskih obilježja. Istraživanje je realizirano tokom oktobra i novembra 2020. godine online putem, usljed objektivnih okolnosti izazvanih pandemijom COVID-19. Analizom podataka izdvojio se značajan broj (postotak) studenata koji iskazuju ozbiljno i izrazito ozbiljno prisustvo simptoma na navedenim mjerama emocionalnog distresa (34.4% na mjeri anksioznosti i 21.9% na mjeri depresivnosti). Na temelju rezultata regresijske analize utvrđeno je da značajne prediktorske varijable zajedno objašnjavaju 44.2% varijance kriterijske varijable depresivnost, $F(8,455)=46.899$; $p<.001$, a 29.3% varijance kriterijske mjere anksioznost, $F(8,455)=25.018$, $p<.001$. Samopoštovanje se izdvaja kao prediktor sa najvećim doprinosom u objašnjenju kriterijskih mjera anksioznost ($\beta=-.465$; $p<.001$) i depresivnost ($\beta=-.575$; $p<.001$).

Ključne riječi: studij, anksioznost, depresivnost, COVID-19, samopoštovanje, zadovoljstvo studijem

Self-Efficacy Beliefs Regarding Online Learning Predicts Subjective Well-Being of College Students During COVID-19 Pandemic

Güçlü Merve, Mehmet Akif Elen, Draganović Selvira

International University of Sarajevo

Previous research, mostly conducted in educational and positive psychology, has shown that self-efficacy beliefs predict happiness and well-being. However, very limited research has investigated the relationship between online learning self-efficacy and subjective well-being during the COVID-19 pandemic. Thus, this study examined the relationship between college students' online learning self-efficacy and subjective well-being. It also tested whether college students' online learning self-efficacy and subjective well-being scores differed based on gender, COVID-19-related anxiety, and perceived impact of COVID-19 on daily life. One hundred sixty-five Turkish college students (mean age = 24; 98 females) completed a socio-demographic form, as well as the Online Learning Self-Efficacy Scale (OLSES) and Subjective Well-Being Scale (SWBS). Higher scores from OLSES and SWBS indicate higher levels of self-efficacy and well-being, respectively. In addition, COVID-19-related questions were composed of two items: "How did you observe your anxiety level during the COVID-19 process?" (Rated as 'No anxiety', 'Low anxiety', and 'High anxiety') and "To what extent has COVID-19 affected your daily life?" (Rated as 'Not at all', 'Very little', 'Somewhat', and 'To a great extent'). Data were analyzed by performing one-way MANOVA, correlation and regression analysis. Results showed that college students' online learning self-efficacy and subjective well-being scores did not differ based on gender, COVID-19-related anxiety, and perceived impact of COVID-19 on daily life. Yet, online learning self-efficacy was associated with subjective well-being in a positive direction. Besides, all three subscales of OLSES (learning in the online environment, time management, and technology use) had a positive association with SWBS. Results of the linear regression analysis revealed that online learning self-efficacy served as a predictor for subjective well-being. These results may be incorporated into interventions to promote well-being in online education during the COVID-19 pandemic.

Keywords: online learning, self-efficacy, well-being, COVID-19, college students

Motivacija studenata i kvaliteta socijalnih interakcija u online nastavi**Osmanagić Amina, Dautbegović Amela***Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu*

Prelazak s tradicionalne nastave na online nastavu u svim osnovnim i srednjim školama kao i u visokom obrazovanju u Kantonu Sarajevo započeo je odlukom Ministarstva obrazovanja, donesene 10. marta 2020. godine, a koja je donijeta zbog pandemije zaraznog koronavirusa SARS-CoV-2. Online nastava je promijenila dinamiku rada studenata i profesora te dovela i do niza promjena koje se tiču angažmana studenata, motivacije i kvalitete socijalnih interakcija. Realizirano istraživanje imalo je za cilj ispitati motivaciju studenata i procjenu kvalitete socijalnih interakcija. U istraživanju je sudjelovalo 107 studenata Filozofskog fakulteta u Sarajevu. Za potrebe istraživanja korištene su dvije skale. Razina motivacije studenata utvrđena je pomoću modifikovane verzije skale o motivacijskim strategijama za učenje (Motivated strategies for learning questionnaire), dok je kvaliteta socijalnih interakcija utvrđena pomoću modifikovane verzije instrumenta koji je koristio Picciano (2002) za ispitivanje performansi na online nastavi u odnosu na interakciju studenata. Provedena je i kvalitativna analiza odgovora na pojedina pitanja kako bi se stekao uvid u faktore koje studenti izdvajaju kao motivirajuće i demotivirajuće tokom online nastave, što mogu biti korisne smjernice za unapređenje kvalitete online nastave. Rezultati provedenog istraživanja pokazuju da studenti postižu prosječne rezultate na razini motivacije ($M= 3.12$). Prosječno niže procjene kvalitete socijalnih interakcija ($M= 2.56$) iskazali su studenti u ovom istraživanju. Identificirana je statistički značajna povezanost ($r= 0,593$; $p 0.01$) između motiviranosti i kvalitete socijalnih interakcija u online nastavi. Potvrđeno je da će porastom razine motivacije, rasti i razina procjene kvalitete socijalnih interakcija.

Ključne riječi: online nastava, motivacija, kvaliteta socijalnih interakcija, obrazovni sistem

Studentska percepcija značaja integriranja praktičnih zadataka u kurikulumu nastavnih kolegija iz oblasti industrijske/organizacijske psihologije

Marković Mirna

Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu

Zahtjevi za promjenama sa kojima se visokoobrazovne institucije suočavaju danas, rezultat su multipliciteta faktora. U ovom kontekstu najčešće govorimo o razvoju informacijskih i komunikacijskih tehnologija, globalizaciji, internacionalizaciji i regionalizaciji, socio-kulturalnim i demografskim trendovima, te marketizaciji visokog obrazovanja. Nepovoljne privredno-sistemske i druge društvene okolnosti, među koje možemo ubrojati i različite manifestacije problema nedovoljno dobre povezanosti obrazovnog sistema i tržišta rada, dodatno naglašavaju mikro perspektivu da su članovi akademske zajednice obavezani ulagati značajan napor, vremenske resurse i ekspertnost u nastojanju da unaprijede kvalitet nastavnih planova i programa, imajući u vidu cilj – naučnu zasnovanost programa koji će omogućiti pozicioniranje studenta u ulogu agenata društvenih promjena i nosioca temeljnih vrijednosti obrazovanja. Imajući to u vidu cilj ovog rada jeste prikazati primjer dobre prakse uvođenja novih, kreativnih i praktičnih elemenata u kurikulum nastavnog kolegija sa očekivanjem efekta boljeg funkcionalnog povezivanja nastavnog procesa i tržišta rada. Opisani primjer dobre prakse dio je aktivnosti realiziranih u okviru trogodišnjeg projekta pod naslovom „Funkcionalno povezivanje nastavnog procesa u okviru kolegija iz industrijske/organizacijske psihologije i tržišta rada“, zasnovanog na ideji unapređenja nastavnog procesa kroz funkcionalno povezivanje kurikularnih zadataka sa realnim poslovnim okruženjem. U okviru projektnih aktivnosti uspostavljena je saradnja sa nešto više od 40 stručnjaka zaposlenih u 20 kompanija. Pored ovog prominentnog cilja u radu će biti prikazani rezultati analize studentske percepcije efikasnosti i svrsishodnosti integriranja ovakvih primjera praktičnih zadataka u nastavi. U skladu sa ovim ciljem primijenjena je i kvalitativna i kvantitativna metodologija. U periodu trajanja projekta realizirane su ukupno tri fokus grupne diskusije i tri okrugla stola. U dvije vremenske tačke dodatno su prikupljeni podaci uz primjenu upitnika koji je pripremljen isključivo za potrebe samog istraživanja. U istraživanju je sudjelovalo ukupno 128 studentica i studenata prve i druge godine drugog ciklusa studija na Odsjeku za psihologiju Univerziteta u Sarajevu. Jedan od ključnih nalaza proizašlih iz provednih analiza sugerira pozitivnu studentsku recepciju ovakvog primjera praktičnih oblika rada koji se doživljava funkcionalnim u kontekstu realističnijeg doživljavanja posla psihologa u praksi i razvijanja kompetencija koje se percipiraju nužnim i poželjnim za uspješnu i bržu integraciju studenta na radno mjesto I/O psihologa.

Ključne riječi: praktični zadaci u nastavi, kompetencije studenata, visoko obrazovanje, tržište rada

Povezanost samopoštovanja sa internaliziranim i eksternaliziranim problemima u ponašanju mladih

Mulaosmanović Nermin

Filozofski fakultet Tuzla

Procesi koji vode do problema u ponašanju djece i mladih nisu u potpunosti predvidivi, te mnogi problemi nisu povezani samo sa jednim faktorom, već sa puno faktora u okolini koji su u kombinaciji sa drugim karakteristikama i sposobnostima pojedinca. Problemi u djetinjstvu i adolescenciji koji uključuju emocije pojavljuju se u dvije široke kategorije: eksternalizirani i internalizirani problemi u ponašanju. Tranzicija u srednju školu kod nekih adolescenata može dovesti do pojave navedenih problema u ponašanju. Obzirom da se samopoštovanje mladih navodi kao značajno za njihovo ponašanje i doživljavanje, te da je značajan faktor psihičkog i socijalnog funkcioniranja, osnovni problem je bio ispitati odnos samopoštovanja sa eksternaliziranim i internaliziranim problemima mladih. Cilj je bio utvrditi da li je samopoštovanje u značajnoj vezi sa eksternaliziranim i internaliziranim problemima, postoje li spolne, dobne razlike, a sve u funkciji preveniranja navedenih problema u ponašanju kroz prepoznavanje zaštitnih faktora, među kojima bi značajno mjesto zauzelo i samopoštovanje mladih. Uzorak istraživanja je činilo 140 srednjoškolaca (71 muških, 69 ženskih). U istraživanju je korištena skala samopoštovanja (Rosenberg, 1965) i upitnik YRS (Achenbach i Rescorla, 2001). Rezultati pokazuju da postoji značajna negativna povezanost samopoštovanja sa internaliziranim problemima ($r=-.583, p=.00$), eksternaliziranim problemima mladih ($r=-.528, p=.00$). Prepoznata je značajna veza internaliziranih/eksternaliziranih problema u ponašanju sa školskim uspjehom ($r=-.264, p=.00$; $r=-.286, p=.00$). Utvrđena je značajna razlika u internaliziranim problemima u ponašanju s obzirom na spol ($t= 3.435, p=.001$) kao i eksternaliziranim problemima ($t= 3.397, p=.001$). Postoji značajna dobna razlika u internaliziranim ($F=4.647; p=.004$) i eksternaliziranim problemima mladih ($F=6.139; p=.001$). Navedeni rezultati ukazuju da bi samopoštovanje moglo biti važan faktor u preveniranju problema u ponašanju mladih i da mu treba posvetiti pažnju u školi.

Ključne riječi: samopoštovanje, problemi u ponašanju, mladi

Ka školi funkcionalne pismenosti: Paralelni model poticanja kreativnosti

Pušina Amir

Filozofski fakultet, Univerzitet u Sarajevu

Utemeljeno na prominentnim psihologijskim teorijama o ljudskoj kreativnosti, paradigmi konstruktivizma i metodi teorijske analize i sinteze, cilj rada je predstaviti vlastiti, Paralelni model poticanja kreativnosti kao mogući odgovor na pitanja jačanja funkcionalne pismenosti učitelja i učenika u procesu školskog učenja, konkretnije: (1) konceptualnog razumijevanja temeljnih principa i teorija, "pojmovna" određenih sadržaja; (2) obuhvatanja različitih fragmentarnih znanja u jedan eksplanatorno-elaborirani model; (3) inter i transdisciplinarnog umrežavanja znanja i (4) adaptibilnosti, fleksibilnosti i transferabilnosti u primjeni, kako u školskom i radnom okružju/izazovima, tako i situacijama novih učenja. Pojam „paralelno(i)“ odnosi se na simultano i (ili) konsektivno komuniciranje/operiranje i učenika i učitelja (svih nivoa) nastavnim sadržajima od kojih je prvi sadržaj zadani (kurikularni) a drugi otvoreni i nije striktno uslovljen domenom poučavanja. Otvoreni sadržaj ima kontekstualnu stvaralačku ulogu ideacije, šire i dublje problemske kognitivne elaboracije, transfera, afektivno-motivacijskog pobuđivanja i mnemonika, „događaja“ u razredu. Traganje učitelja za otvorenim sadržajima i njihovo (ne) tematsko, novo-isčitavanje uvjet je lociranja zadanog sadržaja u(z) neobičan, izazovan kontekst. Tako se, npr. u Akutagawinoj maestralno napisanoj kratkoj priči „Mandarinke“ pažljivim kritičkim, interpretativnim i kreativnim čitanjem, mogu otkriti doslovno svi sadržaji predmeta proučavanja psihologije kao nauke, od osjeta, do stanja svijesti. Ili u de-Luciinom Zyryabu pronaći/doživjeti zanosni osjećaji slobode i čežnje, ili začuđujuć matematički nizovi. Svrha Paralelnog modela je istovremeno miriti i održavati napetost između profesionalne učiteljske autonomije i institucionalnih zahtjeva/pritisaka. Radi se o svojevrsnom prevladavanju paradoksa u procesu pouka/učenje – o(p)stati slobodnim pod strukturiranim, često rigidno određenim uslovima koje nameće (obrazovni/politički?) sistem. Ovaj model pomjera ulogu učitelja u procesu poučavanja od instrukcionizma (obično rezultira površnim, „raštrkanim“ znanjem) do izuzetno zahtjevne vođene improvizacije koja pulsira raznolike potrebe učenika i rezultira kreativnim, dubokim znanjem, drugim riječima, funkcionalnom pismenošću. Očekivati je, dakle, da bi primjena Paralelnog modela u procesu pouka/učenje rezultirala kreativnim znanjem kao jednim od temeljnih uvjeta i izvora funkcionalne pismenosti i učitelja i učenika - školom funkcionalne pismenosti.

Ključne riječi: funkcionalna pismenost, kreativno znanje, Paralelni model poticanja kreativnosti, škola, vođena improvizacija

Povezanost između psihološkog ugovora studenata i njihovog zadovoljstva studijem**Ramović Ema, Marković Mirna***Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu*

U posljednjih nekoliko decenija realiziran je značajan broj istraživanja koja su se bavila proučavanjem povezanosti između psihološkog ugovora i zadovoljstva zaposlenih u organizacijskom kontekstu. Međutim, istraživanja u okviru obrazovnog konteksta u ovom području su još uvijek deficitarna. Mnogobrojni su negativni efekti koje nezadovoljstvo studenata može imati na iskustvo studiranja i globalnu procjenu društva o kvaliteti usluge koju obrazovni sistem pruža. Cilj ovog istraživanja je bio utvrditi odnos između percipirane povrede psihološkog ugovora studenata Univerziteta u Sarajevu i njihovog zadovoljstva studijem. U istraživanju je učestvovalo 420 studenata (339 žena i 81 muškarac). Prosječna dob ispitanika je 22,7 godina. Rezultati ukazuju na statistički značajnu negativnu povezanost između povrede psihološkog ugovora i zadovoljstva studijem ($r=-0,79$; $p=0,000$). U okviru rada je ispitana i povezanost pojedinih sociodemografskih obilježja studenata i percipirane razine povrede njihovog psihološkog ugovora. Rezultati ukazuju da postoji statistički značajna razlika u percipiranoj povredi psihološkog ugovora s obzirom na status studiranja i to na način da studenti koji studiraju pod većim finansijskim opterećenjem (samofinansirajući i vanredni) procjenjuju povredu psihološkog ugovora većom u odnosu na studente koji studiraju pod manjim finansijskim opterećenjem (redovni) ($F(1) = 8,337$; $p = 0,004$). U radu se navode i pojedine implikacije ovako dobivenih nalaza sa posebnim akcentom na važnost izgradnje pozitivnog psihološkog ugovora u obrazovnom kontekstu i adekvatnog upravljanja determinantama zadovoljstva studenata u funkciji oblikovanja pozitivnog iskustva studiranja i zadržavanja studenata na studiju.

Ključne riječi: psihološki ugovor, zadovoljstvo studijem, obrazovni kontekst

Klinička psihologija

Odrednice stresa kod nastavnika u vrijeme pandemije COVID-19

Abidović-Mačković Amela, Abidović Mirela, Jusufbašić Samra

Centar za mentalno zdravlje, Maglaj

Kao što je poznato, pandemija COVID-19 promijenila je svakodnevno funkcioniranje na globalnom nivou. Kako bi se širenje virusa usporilo, zatvorene su škole u više od 120 zemalja širom svijeta. Poslije zatvaranja škola, nastavnici i profesori su se suočili s promijenjenim načinom rada. Promijenjeni uslovi rada, zahtijevali su brzu prilagodbu, što je u konačnici rezultiralo doživljajem značajnog stresa kod nastavnika i profesora zaposlenih u osnovnim i srednjim školama. Cilj istraživanja ispitati odrednice opaženog stresa kod nastavnika u vrijeme pandemije COVID-19. Kao odrednice definirane su sljedeće varijable: sociodemografska obilježja (dob, spol, školska sprema, bračni status, dužina radnog staža), izrečena mjera izolacije, prisustvo hronične bolesti, socijalna podrška (percipirana dostupnost socijalne podrške i traženje socijalne podrške) i stilovi suočavanja sa stresom (suočavanje usmjereno na problem, suočavanje usmjereno na emocije i izbjegavanje). U istraživanju su sudjelovali nastavnici i profesori zaposleni u osnovnim i srednjim školama u Zeničko-dobojskom, Unsko-sanskom, Srednjobosanskom i Hercegovačkom kantonu. Konačni uzorak čini $N = 167$ nastavnika i profesora, od kojih je većina bila žena (78.4%). Starosna dob sudionika je u rasponu od 23 godine do 63 godine starosti ($M=39.9$, $SD=7.95$). Primijenjeni su sljedeći mjerni instrumenti: Upitnik o sociodemografskim podacima, Skala opaženog stresa, Berlinska skala socijalne podrške, Upitnik stilova suočavanja sa stresom i Upitnik emocija vezanih za COVID-19. Rezultati provedene hijerarhijske regresijske analize pokazuju da odabrani set prediktorskih varijabli objašnjava 33.3% varijance opaženog stresa. Kao značajni prediktori izdvojili su se strategija izbjegavanja ($\beta=.47$; $p<.01$) te traženje socijalne podrške ($\beta=-.52$; $p<.01$). Dobiveni rezultati predstavljaju dopunu spoznajama iz ovog područja, čije se praktične implikacije ogledaju u planiranju i provođenju efikasnih preventivnih programa redukciju stresa kod nastavnika i profesora u vrijeme pandemije COVID19.

Ključne riječi: opaženi stres kod nastavnika, socijalna podrška, stilovi suočavanja, COVID-19

Kognitivno-bihevioralni tretman adolescentne krize: Prikaz slučaja

Kozina Ivana

Psihoterapija/Kognitivno-bihevioralna terapija, UN

Adolescentnu krizu se opisuje kao sve ono što događa u adolescenciji samo multipliciranog intenziteta. To je razdoblje naglašenih emocija, ponašanja i fizičkih promjena. Iako je adolescentna kriza obično prolazna faza u životu mlade osobe, određeni broj adolescenata ipak pokazuje znatnije izražene smetnje u ovoj životnoj dobi koje težinom kliničke slike zahtijevaju intervenciju stručnjaka te značajnu podršku okoline. U ovom prikazu slučaja opisan je klijent u dobi srednje adolescencije, petnaest i pol godina, koji se suočava s adolescentnom krizom koju je otežao razvod roditelja kao kritični događaj iz njegova života. Neki od simptoma s kojima dolazi na terapiju su intenzivan osjećaj srama, dugotrajne promjene raspoloženja, promjene apetita, promjene navika spavanja, nezadovoljstvo roditeljima, zanemarivanje svakodnevnih obveza. Kognitivno-bihevioralni tretman obuhvatao je jedanaest seansi u trajanju od tri mjeseca. Uz niz bihevioralnih tehnika, središnju ulogu u terapiji imala je kognitivna restrukturacija namijenjena prepoznavanju i mijenjanju disfunkcionalnih kognicija. Pozitivne promjene zadržale su se i poslije godinu i pol nakon završetka tretmana. Obitelj klijenta te sam klijent izvještavali su o značajnom poboljšanju stanja, što je u skladu sa znanstvenim istraživanjima koja potvrđuju visoku učinkovitost kognitivno-bihevioralne terapije kod adolescentne krize.

Ključne riječi: adolescencija, adolescentna kriza, kognitivno-bihevioralni tretman

Primjena kognitivno-bihevioralne terapije u tretmanu socijalne anksioznosti i paničnog poremećaja, prikaz slučaja

Kuljanović-Mešić Aida

SOS Dječija sela BiH

Cilj rada je prikazati kognitivno-bihevioralni model tretmana poremećaja socijalne anksioznosti sa paničnim napadima. Kognitivno bihevioralna terapija je direktivna, visoko strukturirana, vremenski ograničena, kraćeg trajanja. Prema ovom modelu problem kojem se pristupa mora biti precizno definiran, kao i ciljevi za postizanje rezultata tokom terapijskog procesa. Socijalna anksioznost predstavlja strah od mogućnosti da osoba bude osramoćena ili ponižena u situacijama u kojima je izložena pogledima drugih osoba. Panični poremećaj se odlikuje iznenadnim napadima intenzivne strepnje koja se pojavljuje niotkuda, bez nekog očiglednog razloga. Na osnovu kognitivne konceptualizacije slučaja postavljaju se ciljevi i tehnike tretmana, prema kognitivno-bihevioralnom modelu. Ciljevi tetmana bili su: 1. Ovladati anksioznim mislima, 2. Naučiti tehnike opuštanja, 3. Samostalno prošetati gradom, 4. Korisiti gradski prevoz, 3. Samostalno obaviti kupovinu u tržnom centru. Neke od kognitivno-bihevioralnih tehnika korištenih u tretmanu ovog slučaja su: vježbe relaksacije, izlaganje, trening socijalnih vještina, interoceptorna desenzitacija, terapija kontrole panike. Nakon primjene terapijskih tehnika postavljeni ciljevi su ostvareni, postignuta svakodnevna funkcionalnost klijenta.

Ključne riječi: socijalna anksioznost, panični napadi, kongnitivno-bihevioralna terapija

Zlouporaba droga, rizična ponašanja i neki aspekti liječenja ovisnika

Mujkanović Hana, Dario Vučenović

Odsjek za psihologiju Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu

Među najteže posljedice zlouporabe droge za svako društvo, uz ekonomske štete, svakako se ubrajaju i zdravstveni problemi te kriminalno ponašanje koje se vezuje uz ilegalne droge. U skladu s tim, opći cilj istraživanja bio je ispitati pojavu zlouporabe droga (utvrditi povod početka eksperimentiranja s drogom, prosječnu dob prvog uzimanja droge i prosječnu dob uzimanja primarnog sredstva ovisnosti, tko je prvi saznao i razotkrio problem s drogom te koju vrstu droge konzumiraju ovisnici), rizičnog ponašanja (utvrditi kada se javlja kriminalna aktivnost te razinu rizičnih zdravstvenih ponašanja) i nekih aspekata liječenja (utvrditi postoje li razlike u ishodu liječenja ovisnosti ovisno o dobi prvog uzimanja bilo kojeg sredstva te dobi prvog uzimanja glavnog sredstva ovisnosti, tko je uputio ovisnika na liječenje, primaju li farmakoterapiju te koja je dominantna ustanova za liječenje) ovisnika. Istraživanje je provedeno na prikupljenim podacima 6 858 osoba liječenih zbog zlouporabe droga na području Republike Hrvatske, prosječne dobi $M=38,02$ ($SD=10,17$). Za potrebe ovog istraživanja korišten je Pompidou upitnik s osnovnim podacima o ovisnicima u programu liječenja. Od ukupnog broja ispitanika, 82,7% su bili muškarci. Neki od dobivenih rezultata pokazuju da je najčešći povod za eksperimentiranja s drogama utjecaj vršnjaka ili partnera (39,6%). Nadalje, prosječna dob prvog uzimanja bilo kojeg sredstva ovisnosti iznosila je $M=16,22$ ($SD=4,09$). Kod najvećeg broja ovisnika prvo sredstvo ovisnosti su bili kanabinoidi (80,3%), dok je u najvećem postotku (70%) primarno sredstvo ovisnosti heroin. Također, 34,6% ovisnika je prvi put prekršilo zakon nakon što su počeli uzimati tzv. teža sredstva ovisnosti, a 26% nakon što su počeli uzimati tzv. lakša sredstva ovisnosti. Nadalje, 63,9% ovisnika je u jednom trenutku drogu uzimalo intravenozno, pri čemu je prosječna dob prvog intravenoznog uzimanja iznosila $M=21,15$ ($SD=4,86$). Zajednički pribor za konzumaciju sredstva ovisnosti koristilo je 53,1% ovisnika. Nešto više od polovice ovisnika (55,5%) se osobno prijavilo za neki od oblika liječenja ovisnosti gdje je dominantna ustanova za liječenje služba za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti (77,8%). Nadalje, ovisnici koji apstiniraju su značajno kasnije prvi put uzeli bilo koje sredstvo ovisnosti u odnosu na one koji apstiniraju od primarnog sredstva, ali uzimaju sporedna sredstva i od onih koji povremeno uzimaju primarno sredstvo ovisnosti. Također, ovisnici koji apstiniraju su značajno kasnije prvi put uzeli primarno sredstvo ovisnosti u odnosu na one koji povremeno uzimaju primarno sredstvo ovisnosti. Rezultati istraživanja bi na praktičnoj razini mogli koristiti oblikovanju smjernica za javne politike vezane uz stegovne mjere te kaznene postupke te naglašavaju potrebu suradnje s obrazovnim ustanovama u primarnoj prevenciji ovisnosti o drogama.

Ključne riječi: zlouporaba droga, ovisnost o drogama, kriminalna ponašanja, rizična zdravstvena ponašanja, liječenje

**Federnov koncept psihotičnih poremećaja: aktuelnost
u savremenom kliničko-psihološkom pristupu**

Stanić Irena¹, Pjano Ognjen²

¹Katedra za psihologiju Filozofskog fakulteta Pale Univerziteta u Istočnom Sarajevu

²JZU Zavod za forenzičku psihijatriju Sokolac

Pol Federn (Paul Federn, 1871-1950), austrijski psihijatar i psihoanalitičar druge generacije, bio je utemeljitelj ego psihologije, ali i originalan kliničar i teoretičar na polju razumijevanja psihotičnih poremećaja. Iako prvobitno njegov rad ostaje nezapažen u psihoanalitičkoj zajednici zbog nezainteresovanosti samih psihoanalitičara za istraživanjem klinike psihoza, savremena psihijatrijska misao nanovo otkriva njegov značaj. Cilj ovog rada bio je da se kroz teorijski prikaz sagledaju osnovni koncepti Federnove teorije psihotičnog oboljenja ega poput granica ličnosti, narcizma, doživljaja tjelesnog i mentalnog ega i katekse, kao i savremenih čitanja njegovih postulata u kontekstu kliničkog rada psihologa sa pacijentima koji imaju neki od psihotičnih poremećaja. Na praktičnom nivou u radu se konkretizuje klinička upotreba Federnove psihoanalitičke teorije u razumijevanju kompleksnih psihotičnih fenomena i simptoma, ali nudi i važne smjernice u smislu senzibilizacije i unaprijeđenja korištenja psiholoških tehnika u radu sa psihotičnim pacijentima poput vođenja psihodijagnostičkog intervjua i psihološkog suportivnog rada. Zaključno, Federnov izuzetan klinički senzibilitet predstavlja pionirski rad kada je u pitanju psihoterapija i unaprijeđenje, ne samo hospitalnog tretmana pacijenata, već i njihovog mentalnog zdravlja i osnovnih ljudskih prava, pristup koji je u vremenu njegovog djelovanja predstavljao subverzivan i vizionarski čin, dok bi u savremeno doba mogao imati intenzivniju primjenu.

Ključne riječi: Pol Federn, ego psihologija, psihotični poremećaji

Seksualno zadovoljstvo: efekat interakcije spola i dobi na BH uzorku

Šljivo Samra, Alispahić Sabina

Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu

Cilj ovog rada je ispitati efekte interakcije spola i dobi u seksualnom zadovoljstvu na uzorku iz opće populacije u BiH. U istraživanju je sudjelovalo 900 ispitanika, oba spola iz tri dobne skupine: od 18 do 29 godina, od 30 do 49 godina i od 50 do 65 godina. Primijenjeni su sljedeći mjerni instrumenti: Upitnik sociodemografskih karakteristika i Nova skala seksualnog zadovoljstva. Na osnovu rezultata provedene dvosmjerne analize varijanse (ANOVA), utvrđeni su statistički značajni efekti spola i dobi, dok efekat interakcije između ove dvije varijable nije statistički značajan. Glavni efekti pokazuju da žene u prosjeku imaju veći stupanj seksualnog zadovoljstva u odnosu na muškarce, kao i sudionici dobne skupine od 18 do 29 godina i 30 do 49 godina u odnosu na sudionike od 50 do 65 godina. Naši rezultati su djelomično u skladu sa nalazima studija koje su rađene u drugačijim kulturološkim kontekstima, te mogu poslužiti kao osnova za provođenje daljnih istraživanja iz ovog područja na našim prostorima.

Ključne riječi: seksualnost, seksualno zadovoljstvo, efekat interakcije spola i dobi

Organizacijska psihologija

Zdravstvena ponašanja na radnom mjestu: apsentizam, prezentizam i profesionalno izgaranje

Jelić Katarina, Maričić Jelena

Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu

S ciljem boljeg povezivanja konstrukata koji dominantno spadaju u područje organizacijske psihologije i teorija zdravstvenog rizičnog ponašanja, donosimo pregled ključnih elemenata modela koji objašnjavaju interakciju individualnih i okolinskih faktora u tumačenju i predviđanju profesionalnog izgaranja te nepoželjnog organizacijskog ponašanja. Iako suvremeni istraživači predominantno ističu ulogu čimbenika na organizacijskoj razini (grupnih procesa unutar radnoga kolektiva poput organizacijske klime te šireg društvenog konteksta koji uključuje mentalitet), ovdje je naglasak stavljen na osobne (socio-demografske, dispozicijske i socio-kognitivne) čimbenike, kako bi se usmjerili na tumačenje konstrukata na koje pojedinac može utjecati. Drugim riječima, zanima nas potencijal za promjenu ponašanja u okviru psihologije učenja i motivacije te zdravstvene psihologije. U uvodnome dijelu opisan je sindrom izgaranja uz dva dominantna oblika nepoželjnoga organizacijskoga ponašanja – apsentizam i prezentizam. Nakon toga, donosi se pregled najčešće korištenih modela za tumačenje zdravstvenog rizičnog ponašanja. Treći dio fokusira se na pregled rizičnih i zaštitnih čimbenika za koje je dosljedno potvrđeno kako uspješno predviđaju navedene pojave, kao i sažetak zaključaka istraživanja o rizičnim zdravstvenim ponašanjima koja im prethode. Završna razmatranja donose prijedloge mogućih intervencija s ciljem zaštite zdravlja pojedinaca, s naglaskom na mentalno zdravlje i dobrobit.

Ključne riječi: rizična zdravstvena ponašanja, apsentizam, prezentizam, izgaranje

Razvojna psihologija

Vršnjačko nasilje adolescenata: uloga emocionalne kompetentnosti i kvalitete obiteljskih interakcija

Strujić Jelena¹, Hanzec Marković Ivana², Brajša-Žganec Andreja³

¹Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu

²Odjel društveno-humanističkih znanosti Sveučilišta u Slavonskom Brodu

³Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb

Problem vršnjačkog nasilja, unatoč programima prevencije i mnogim istraživanjima usmjerenim na otkrivanje uzroka tog ponašanja u svrhu njegovog smanjivanja, i dalje je izražen i prisutan u svakodnevici djece i adolescenata. Dosadašnja istraživanja i relevantne teorije ukazuju na važnost ispitivanja individualnih i okolinskih čimbenika u objašnjavanju pojavnosti vršnjačkog nasilja. Svrha ovog istraživanja bila je ispitati spolne i dobne razlike s obzirom na stupanj počinjenog tjelesnog, verbalnog i elektroničkog nasilja te utvrditi doprinos emocionalne kompetentnosti i kvalitete obiteljskih interakcija u objašnjavanju varijance počinjenog vršnjačkog nasilja. U istraživanju je sudjelovalo ukupno 527 učenika/ica (65% djevojaka) od 1. do 4. razreda srednjih škola s područja grada Zagreba. Podaci su prikupljeni dijelom *online*, a dijelom u papir-olovka formi, korištenjem Skale emocionalne regulacije i kontrole – ERIK, Skale kvalitete obiteljskih interakcija – KOBİ te Upitnika o nasilju među školskom djecom – UNŠD. Dobiveni rezultati 2x2 MANOVA-e za vršnjačko nasilje ukazali su na značajan glavni efekt spola, te neznčajne efekte dobi i interakcije. Mladići su postigli statistički značajno više rezultate od djevojaka kada je riječ o razini počinjenog tjelesnog ($F = 44,25; p < 0,001$) i verbalnog ($F = 49,26; p < 0,001$) nasilja. Na varijabli elektroničkog nasilja djevojke su postizale više rezultate u odnosu na mladiće. Korištenjem hijerarhijske regresijske analize utvrđeno je da spol i dob objašnjavaju ukupno 4% varijance počinjenog vršnjačkog nasilja ($R^2 = 0,04$). Nakon uvođenja varijabli emocionalna kompetentnost i majčino i očevo odbijanje, ukupna objašnjena varijanca kriterija iznosila je 21% ($R^2 = 0,21$). U konačnom modelu, kao značajni prediktori počinjenog vršnjačkog nasilja pokazale su se sljedeće varijable: muški spol ($\beta = -0,18; p < 0,001$), veće odbijanje majke ($\beta = 0,26; p < 0,01$), veće odbijanje oca ($\beta = 0,16; p < 0,01$) i slabija emocionalna kompetentnost ($\beta = 0,24; p < 0,01$). Dobiveni rezultati upućuju na važnost razvoja emocionalne kompetentnosti adolescenata i jačanja kvalitete obiteljskih interakcija u svrhu smanjenja vršnjačkog nasilja.

Ključne riječi: vršnjačko nasilje, adolescencija, emocionalna regulacija i kontrola, majčino prihvaćanje i odbijanje, očevo prihvaćanje i odbijanje

Kognitivna psihologija**Processing costs associated with the movement of unaccusative subjects****Čordalija Nermina***Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu*

In sentence processing, it is typically assumed that agent arguments (i.e., proactive subjects as in THE GIRL ran) are merged in the preverbal subject position, whilst theme arguments (i.e., objects passively affected by the verbal action as in The girl broke THE GLASS) are merged in the postverbal object position (Baker, 1988). There is a class of verbs that have a theme argument, only in the subject position (THE GLASS broke) – unaccusative verbs. It is assumed that theme subjects of unaccusative verbs are merged in the postverbal object position and then undergo movement to the preverbal subject position (Perlmutter, 1978). This talk discusses whether such movement operations induce greater processing costs. Studies in aphasiology (e.g., Bastiaanse & Van Zonneveld, 2004; 2005) show that the absence of direct mapping between the position where the argument is initially merged (for unaccusative verbs: the object position) and the position in the sentence where it occurs in the final representation of the sentence (for unaccusative verbs: the preverbal subject position) presents a greater processing load that does not occur in sentences without movement operations. Studies performed among non-brain damaged individuals (e.g., Friedmann et al., 2008; Čordalija et al., sub.) show that upon its first encounter, the theme subject of unaccusative verbs is stored in the working memory and is re-activated at the postverbal position which further affirms the view that unaccusative structures are cognitively costlier. Finally, I address neuroimaging studies (e.g., Shetreet et al., 2010) that show activations in the left inferior frontal gyrus in response to unaccusative verbs (but not to non-movement structures) that may be involved in the execution of movement.

Keywords: unaccusativity, movement, processing

Psihologija ličnosti

Efekat priminga primalne scene na kastracioni strah i moralnost

Hadžić Bakir, Hadžiahmetović Nina

Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu

Cilj rada bio je empirijski provjeriti da li semantički priming situacijama edipalne pobjede ili edipalnog poraza ima efekat na strah od smrti i na seksualno konotirane i nekonotirane moralne prosudbe ispitanika. Kao mjera straha od smrti korištena je revidirana Collet-Lester skala. Za procjene moralnih prosudbi korištene su ATIS skala stavova prema seksualnoj nevjeri te MELS skala svakodnevnih moralnih dilema. Uslijed nepovoljne epidemiološke situacije uzrokovane COVID-19 virusom, istraživanje je provedeno u online formi na ispitanicima koji dolaze iz opće populacije (N=423) prosječne dobi M=27.76 (SD=9.48). Provedene su višestruke hijerarhijske regresijske analize kako bi se kontrolisao potencijalni utjecaj drugih relevantnih varijabli koje su ispitane kroz upitnik općih informacija. Rezultati su pokazali da na nivou eksperimentalnih uvjeta ne postoji značajna razlika u razini straha od smrti ($F = 1$), ali da su ženski spol ($\beta=.30$), veći stepen ljubomore ($\beta=.15$), povišena briga za vlastito zdravlje ($\beta=.12$), kao i strah od smrti uslijed zaraze COVID-19 ($\beta=.26$), značajni prediktori općeg straha od smrti. Na skalama moralnih prosudbi, ATIS i MELS skali, zabilježeni su marginalno značajni efekti na nivou situacija ($p=.08$), odnosno ispitanici u uvjetu edipalnog poraza tendirali su moralnijim prosudbama od ispitanika u uvjetu edipalne pobjede i kontrolnom uvjetu. Dodatno, na ATIS skali stavova prema nevjeri kao značajni prediktori permisivnijih stavova pokazale su se varijable dob ($\beta=.25$), muški spol ($\beta=-.32$), vlastito nevjerno ponašanje ($\beta=-.25$), samstvo ($\beta=.10$) kao i homoseksualna orijentacija ($\beta=.14$), dok su značajni prediktori na MELS skali dob ($\beta=.12$) i vlastita odanost u vezi ($\beta=.11$). Rezultati upućuju na prediktivnu važnost raspona ličnih i situacijskih varijabli u objašnjenju različitih izvora straha od smrti i moralnog ponašanja.

Ključne riječi: edipalna scena, strah od smrti, seksualna nevjera, svakodnevna moralnost

Socijalna psihologija

Odnos socijalne, ljubavne i obiteljske usamljenosti s problematičnim korištenjem interneta kod studentica za vrijeme pandemije

Hajdinjak Nikolina, Andreis Lea, Vučenović Dario

Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu

Usamljenost je povezana s problematičnim korištenjem interneta pri čemu kod usamljenosti postoje spolne i dobne razlike. Kod spolnih razlika nalazi u literaturi nisu konzistentni te više idu u korist žena, a kod dobi nalazi govore da je usamljenost kod mladih najviša kod starijih adolescenata, odnosno na prelasku u odraslu dob. Istraživanja također ukazuju da je osjećaj usamljenosti porastao za vrijeme pandemije koronavirusa, posebno kod mladih, kao i korištenje interneta. Cilj ovog istraživanja bio je ispitati odnos socijalne, ljubavne i obiteljske usamljenosti s problematičnim korištenjem interneta u pandemiji. Online istraživanje provedeno je u svibnju 2021. godine, a korišteni su sljedeći mjerni instrumenti: Skala socijalne i emocionalne usamljenosti, Skala generaliziranog problematičnog korištenja interneta te pitanja o statusu, kvaliteti i trajanju ljubavne veze. Prigodni uzorak činila je 171 sudionica u dobi 18 - 22 godine, od toga 88 sudionica je navelo da su u ozbiljnoj vezi, a 83 da nisu. Pri tom, prosječno trajanje veze bilo je oko 2 godine, a sudionice prosječno izvještaju o visokom zadovoljstvu vezom. Testirane su razlike na svim istraživanim varijablama s obzirom na status veze te je dobivena razlika samo na usamljenosti u ljubavi ($t=-17.24$; $p<.01$). Rezultati regresijske analize s tri vrste usamljenosti i statusom ljubavne veze kao prediktorima upućuju da navedene varijable objašnjavaju ukupno 17,2% varijance problematičnog korištenja interneta ($R^2=.172$). Kao značajni prediktori izdvojile su se varijable usamljenost u ljubavi ($\beta=.406$; $p<.01$) i usamljenost u obitelji ($\beta=.183$; $p<.01$). Ovi nalazi mogli bi značiti da kvalitetni bliski odnosi, ne nužno i ljubavna veza, predstavljaju zaštitni faktor za prekomjerno korištenje interneta. Razmjerno skromna proporcija objašnjene varijance upućuje da bi trebalo uključiti i neke druge konstrukte za potpunije objašnjenje problematičnog korištenja interneta, posebno u pandemiji.

Ključne riječi: socijalna usamljenost, usamljenost u ljubavi, usamljenost u obitelji, problematično korištenje interneta

Povezanost između slobodne volje i predrasuda: medijacijska uloga bezprejudne motivacije

Jažić Neira, Hadžiahmetović Nina

*Neprofitna organizacija Catholic Relief Services (CRS)
Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu*

Vjerovanje u slobodu izbora nad vlastitim odlukama pokazalo se negativno povezanim sa predrasudama prema vanjskim grupama. Uz to, sa manjim izražavanjem predrasuda povezana je i kontrola vlastitog ponašanja u svrhu neizražavanja predrasuda, odnosno bezprejudna motivacija, koja može biti eksternalna (izbjegavanje vanjske osude) i internalna (održavanje internalne samoregulacije). Prema ranijim nalazima, slobodna volja je pozitivno povezana sa samoregulacijom ponašanja, a samoregulativni procesi su negativno povezani sa izražavanjem predrasuda, te je cilj ovog istraživanja bio ispitati da li se odnos pomenutih varijabli može objasniti putem motivacije osobe da ne pokazuje predrasude. Pri tome je očekivano da će slobodna volja negativno korelirati sa predrasudama preko veće internalne, a manje eksternalne motivacije. U istraživanju je učestvovalo 136 studenata. Primijenjene su Skala vjerovanja u slobodnu volju, Skale internalne i eksternalne bezprejudne motivacije i Skala socijalne distance prema Romima, prihvatljivog Cronbach alpha raspona pouzdanosti od .57 - .86. Testiranjem preduvjeta za medijaciju, pokazano je da slobodna volja (NV) pozitivno korelira sa internalnom motivacijom (MV) $a=.29$, $CI[-.0044,.5751]$, $p=.054$ i negativno sa socijalnom distancom (ZV) $c=-.45$, $CI[-.7291,-.1790]$, kao i da internalna motivacija negativno korelira sa socijalnom distancom $b=-.48$, $CI[-.6710,-.2980]$. Eksternalna motivacija nije bila u značajnoj korelaciji ni sa slobodnom voljom, ni sa socijalnom distancom, te je isključena kao medijator. Indirektni efekat slobodne volje na predrasude preko internalne bezprejudne motivacije se pokazao marginalno značajnim $ab=-.13$, $CI[-.3407, .0095]$, pri čemu je direktni efekat bio redukovano $c'=-.32$, $CI[-.5599,-.0718]$, ali i dalje značajan, što upućuje na parcijalnu medijaciju. U skladu sa očekivanjima, rezultati potvrđuju povezanost slobodne volje i predrasuda, te pokazuju da se ovaj odnos potencijalno može objasniti posredstvom ličnih regulatornih procesa (internalna bezprejudna motivacija). U svrhu dodatne provjere modela, dobijene nalaze bi trebalo replicirati na većem uzorku, uz indukciju konstrukta slobodne volje.

Ključne riječi: predrasude, bezprejudna motivacija, slobodna volja, samoregulacija, medijacija

Validacija Skale stavova prema kolektivno motiviranom nasilju – preliminarna studija**Jusić Mersiha***Internacionalni univerzitet u Sarajevu*

Iako je radikalizacija u nasilje u fokusu mnogih psihologijskih istraživanja danas, mjerenje ove varijable i dalje je problematično i puno otvorenih pitanja, što je rezultat nejasne konceptualizacije i teorijskog preklapanja sa drugih konstruktima. Većina interdisciplinarnih konceptualizacija razlikuje dva aspekta koji nisu nužno i povezani, a to su prihvatanje ideološkog okvira opravdavanja nasilja, te spremnost na nasilnu akciju. S obzirom na veliki značaj praktične primjene znanja u ovoj oblasti, posebnu važnost ima razvijanje empirijski validiranih instrumenata koji bi adekvatno mjerili radikaliziranost u nasilje, te koji bi uspjeli zahvatiti raznovrsnost ovog fenomena s obzirom da on potencijalno varira zavisno od ideološkog, političkog ili društvenog konteksta. Postojeće operacionalizacije se uglavnom odnose na specifični kontekst ili grupu, ili se pak fokusiraju na jasno definiranu ideologiju, a rjeđe na generalno odobravanje nasilne akcije proisteklo iz vezanosti za određeni kolektivitet. U ovom članku predlažemo teorijsko-konceptualni pomak ka generalnijem poimanju radikalizacije u nasilje, baziranom na teorijskim postavkama o kolektivnom identitetu i spremnosti na nasilnu akciju, koji nadilazi navedene dileme. Kao posljedica teorijskih nedorečenosti, evidentno je da postoji i nedostatak validiranih mjernih instrumenata adaptiranih na bosanskom govornom području. Stoga, ovaj rad prezentira novokreiranu Skalu stavova prema kolektivno motiviranom nasilju, te proces preliminarne empirijske validacije iste na uzorku od 735 ispitanika iz Bosne i Hercegovine, starosti od 16 do 21 godine ($M= 18.72$, $SD=1.54$). Skalu sačinjava osam tvrdnji na koje se reaguje na 7-stepenoj skali Likertovog tipa. Psihometrijski parametri ukazuju na dobru internu konzistentnost sa Cronbach alfa od .88, zadovoljavajuću diskriminativnost sa punim rangom odgovora, te adekvatne item-total korelacije. EFA ukazuje na dvije dimenzije skale koje su interpretirane kao: opravdavanje kolektivno motiviranog nasilja i vlastita spremnost na nasilje. Navedeni faktori objašnjavaju 68.21% varijance u odgovorima.

Ključne riječi: radikalizacija u nasilje, socijalna identifikacija, skala, validacija

POSTER PREZENTACIJE

Predictors of sexting motivation among Bosnian Herzegovinian and Croatian students**Dodaj Arta¹, Sesar Kristina², Hasanagić Anela³, Kovačević Matea²,
Rozić Doris², Bošnjak Lucijana⁴, Vučić Martina²***¹Department of Psychology, University of Zadar**²Department of Psychology, University of Mostar, Bosnia and Herzegovina**³Islamic Pedagogic Faculty, Zenica, Bosnia and Herzegovina**⁴Gymnasium, Mostar, Bosnia and Herzegovina*

Sexting, usually defined as sharing of self-produced sexual material via electronic devices, has become a widespread behavior among youth. Understanding the mechanisms underlying this behavior is the focus of a new research tradition. Recent advances in the field have shown that individuals from different cultural backgrounds differ in sexting behavior. Previous studies usually referred to attitudes toward sexual behavior and gender roles as potential antecedents of the relationship between culture and sexting prevalence. However, the mechanisms underlying these differences between different types of sexting-motivated behavior are still unknown. Therefore, the purpose of the present study was to examine the predictive value of sociodemographic variables (gender, age, intimate relationship, country) and attitudes in explaining sexting motivation in two cultural samples. A sample of 440 college students (mean age = 20.93, SD = 3.80; 75% female) from Bosnia and Herzegovina and Croatia completed the Sexting Motivations Questionnaire (SMQ, Bianchi et al., 2016) and the Attitudes Toward Sexting Behavior Scale (Walrave et al., 2013) online. Results showed that attitudes toward sexting were significant predictors of sexual purpose, instrumental purpose, and body image reinforcement purpose for sexting. Intimate relationship context significantly predicted sexual motivation for sexting, while gender significantly predicted instrumental motivation and body image reinforcement motivation for sexting. Country and age did not prove to be significant predictors of sexting motivation. Our results suggest that positive attitudes toward sexting, intimate status, and gender are better predictors of sexting than cultural aspects.

Keywords: sexting motivation, attitudes towards sexting, gender, age, country

Spolne i dobne razlike u depresivnosti kod adolescenata

Jelić Katarina, Kopilaš Vanja

Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu

Depresija je kompleksan poremećaj koji pogađa svaku četvrtu mladu osobu. Dvostruko je češća kod djevojaka, a spolne razlike javljaju se upravo u periodu adolescencije. Proučavanje obiteljskih čimbenika od iznimne je važnosti za razumijevanje depresivnosti mladih. Stoga je glavni cilj istraživanja bio utvrditi postoje li dobne i spolne razlike u depresivnosti i percipiranim stilovima roditeljskog odgoja na uzorku adolescenata, ispitati povezanost te doprinos navedenih varijabli u tumačenju depresivnosti. Ispitivanje je provedeno na učenicima srednjih škola, ukupno 335 sudionika (217 Ž i 118 M) raspona dobi 15-18 godina ($M=16.53$). Korištene su Skala depresivnosti za djecu i adolescente (Vulić Prtorić, 2003) te Skala percepcije roditeljskog ponašanja (Macuka, 2008). Spolne razlike su potvrđene, budući da djevojke postižu značajno više rezultate od mladića ($M=58.90$ vs. $M=50.24$). Jednako tako, potvrđene su značajne dobne razlike između najmlađih i najstarijih sudionika istraživanja ($M=50.42$ vs. $M=58.78$). Jedina značajna razlika kod percipiranog roditeljskog ponašanja utvrđena je na subskali kontrole od strane oca za oba spola, gdje je najviša prosječna vrijednost dobivena na šesnaestogodišnjacima ($M=16.05$). Konačno, dobivene su značajne umjerene korelacije depresivnosti i roditeljskog ponašanja. Regresijska analiza pokazuje kako spol i dob samostalno objašnjavaju tek 8% varijance depresivnosti, a uz dimenzije odgoja oko 25% ($F= 13.279$; $p<.01$). Zanimljivo, jedini značajni prediktor je subskala kontrola oba roditelja. Psihološka kontrola je dosljedno povezana s depresijom te upućuje na autoritarni stil odgoja. Rezultati ukazuju na potrebu daljnjih istraživanja kako bi se razvile smjernice za zaštitu mentalnog zdravlja mladih kroz različite preventivne programe.

Ključne riječi: adolescencija, depresija, rod

UDRUŽENJE STUDENATA PSIHOLOGIJE „SINAPSA“

Neuralna plastičnost kroz prizmu neuroimunologije

Upravni odbor Udruženja studenata psihologije „SINAPSA“¹, Aljović Almir²

¹*Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu*

²*Institut za Neuroimunologiju Univerziteta u Minhenu*

Interaktivno predavanje u okviru organizacije Udruženja studenata psihologije „Sinapsa“.

Povrede centralnog nervnog sistema (CNS-a) uzrokuju brzu smrt ćelija i poremećaj neuralnih krugova u oštećenim dijelovima. Kako se oštećeno tkivo oporavlja od povrede povezanih sa smrću nervnih ćelija, aktiviraju se regenerativni procesi i procesi neuralog remodeliranja koji mogu dovesti do određenog stupnja spontanog funkcionalnog oporavka. Neuronauka se već preko deset godina trudi razumjeti kako dolazi do reorganizacije neuralnih krugova i kako tu reorganizaciju možemo pospješiti zarad terapijskih učinaka. Međutim, nova istraživanja rezidentnih i infiltrirajućih imunih ćelija u CNS-u ukazuju na jako važnu ulogu imunih ćelija u regulaciji neuralne plastičnosti. U fokusu ovog predavanja je upravo razumijevanje ove interakcije.

Ključne riječi: neuralna plastičnost, neuroimunologija, regenerativni procesi, reorganizacija neuralnih krugova

Pozitivna psihologija: naučna disciplina ili ideološki pokret?

Upravni odbor Udruženja studenata psihologije „SINAPSA“

Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu

Cilj je potaknuti studente na kritičko razmišljanje, pružiti im priliku da izraze svoje mišljenje, približiti im koncept debate te promovisanje timskog rada. Učesnici će biti u mogućnosti odabrati stranu koju žele braniti, tj. "za" ili "protiv" uz prethodno otvorene prijave za sudjelovanje u debati. Glavne teze diskusije će biti pozitivni i negativni aspekti pozitivne psihologije te utjecaj ove grane psihologije na društvo. Tumačit će se pitanja kao što su „Šta je pozitivna psihologija za vas?“ „Da li pozitivna psihologija iskrivljuje percepciju realnosti?“, „Koji su toksični aspekti pozitivne psihologije?“, „Koje su karakteristike koje pozitivnu psihologiju čine korisnom?“ i sl.

Ključne riječi: diskusija, debata, percepcija, realnost, pozitivna psihologija, timski rad

Prihvaćanje nesavršenosti

Upravni odbor Udruženja studenata psihologije „SINAPSA“ / Tara Beata Racz

Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu

Interaktivno predavanje u okviru organizacije Udruženja studenata psihologije „Sinapsa“.

Ja sebi ovo proljeće želim manje žurbe, a više olakšanja. Manje opiranja, više fleksibilnosti. Manje kontrole, više prepuštanja. Manje osude i kritike, a više nježnosti i oprosta. S tom idejom sam kreirala ovu radionicu pod nazivom “Prihvaćanje nesavršenosti” kako bismo zajedno uveli neke nove promjene i prakse u svoj život. Cilj ove radionice je rad na prihvaćanju nestalne nesavršenosti i nepotpune prirode svega oko nas, te prepoznavanju jednostavnog, polaganog i prirodnog življenja. Da bismo to postigli, važno je da osvijestimo kako nije važno u životu biti savršen, nego prihvatiti sebe onakvima kakvi jesmo. Zajedno ćemo učiti ne brinuti se toliko o stvarima koje zapravo nisu važne kroz art radionicu. Ne težiti savršenstvu jer je nesavršen život puno snažniji, iskreniji i vedriji. To je autentičan život. Prihvaćanje nesavršenosti ne znači da moramo sniziti svoje standarde, već da ne osuđujemo sami sebe zato što smo takvi kakvi jesmo. Uživajmo u vlastitoj savršenoj nesavršenosti jer upravo je to ono što nas čini jedinstvenima, a istovremeno poput svih drugih. Zajedno ćemo se prepustiti ljepoti jednostavnog stvaranja, dopustiti si pokazati i podijeliti svoje nesavršenosti, raditi na prihvaćanju sebe i drugih te razvijati vlastito suosjećanje. Osim njegovanja vlastite kreativnosti, istraživat ćemo osjećaj zahvalnosti za ono što već imamo i za sam život.

Ključne riječi: fleksibilnost, kritika, prihvatanje, nesavršenost, autentičnost, kreativnost, suosjećanje, zahvalnost, art radionica

Psihopitalica

Upravni odbor Udruženja studenata psihologije „SINAPSA“

Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu

Psihopitalica je kviz koji sadrži 40 pitanja iz različitih oblasti psihologije, uključujući činjenice o poznatim psiholozima, interesantna pitanja i priče iz područja razvojne i socijalne psihologije, te pitanja koja se tiču pojmova i teorija koje se najčešće obrađuju na studiju psihologije. Učesnici će imati mogućnost da osvoje vrijedne nagrade za prva tri mjesta (knjiga, karte za projekciju filma u Kino Meeting Point, te dm poklon kartica u vrijednosti od 20KM). Platforma preko koje će psihopitalica održavati je Kahoot, koji broji tačne odgovore svakog učesnika te vrijeme u kojem su dali odgovor. Cilj je promovisati znanje i podići interes za razna područja psihologije u zabavnom i opuštajućem okruženju.

Ključne riječi: psihopitalica, kviz, poznati psiholozi, nagrade, kahoot, razvojna psihologija, socijalna psihologija

INDEKS AUTORA

A

Abidović, Mirela 19
Abidović-Mačković, Amela 19
Alispahić, Sabina 24
Aljović, Almir 36
Andreis, Lea 29

B

Bošnjak, Lucijana 33
Brajša-Žganec, Andreja 26
Brkić, Mirzeta 12

Č

Čordalija, Nermina 27

D

Dautbegović, Amela 12, 14
Dodaj, Arta 33
Draganović, Selvira 13

G

Güçlü, Merve 13

H

Hadžiahmetović, Nina 28, 30
Hadžić, Bakir 28
Hajdinjak, Nikolina 29
Hanzec Marković, Ivana 26
Hasanagić Anela 33

J

Jažić, Neira 30
Jelić, Katarina 25, 34
Jusić, Mersiha 31
Jusufbašić, Samra 19

K

Kopilaš, Vanja 34
Kovačević, Matea 33
Kozina, Ivana 20
Kuljanović-Mešić, Aida 21

M

Maričić, Jelena 25
Marković, Mirna 15, 18
Međedović, Janko 9
Mehmet Akif Elen 13
Mujkanović, Hana 22
Mulaosmanović, Nermin 16

O

Osmanagić, Amina 14

P

Pjano, Ognjen 23
Pušina, Amir 17

R

Ramović, Ema 18
Rozić, Doris 33

S

Sesar, Kristina 33
Stanić, Irena 23
Stefanović Stanojević, Tatjana 7
Strujić, Jelena 26

Š

Šljivo, Samra 24

T

Tara Beata, Racz 38

U

Upravni odbor Udruženja studenata psihologije „SINAPSA“ 36, 37, 38, 39

V

Vučenović, Dario 22, 29

Vučić, Martina 33

SPONZOR SEDMIH SARAJEVSKIH DANA PSIHOLOGIJE

creativa^{BH}